

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1923 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om visst tillägg till § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn.

(1:a avd.)

I en inom första kammaren väckt motion, nr 72, har herr Stendahl hemställt, »att riksdagen ville besluta ett tillägg till första stycket av § 19 mom. 1 frihamnsförordningen, så lydande: — — — äger rum; och meddelas av Konungen föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skall anses vara verkställd».

Det i motionärernas hemställan omnämnda första momentet i § 19 av förordningen om frihamn den 15 november 1907 hade ursprungligen följande lydelse: »Förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum».

På förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 54) beslöt 1921 års riksdag, att vid nämnda bestämmelse skulle fogas följande tillägg: »dock att Konungen må medgiva, att på de villkor Konungen bestämmer gods som direkte från utrikes ort införts med fartyg till frihamn och där icke varit upplagt för lagring, må förtullas efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle efter fartygs ankomst till frihamn».

Genom förordningen den 19 augusti 1921 har momentet erhållit den sålunda beslutade lydelsen.

Enligt vad bevillningsutskottet inhämtat, hava i särskilda till finansdepartementet ingivna skrifter Stockhoms frihamnsaktiebolag, Göteborgs frihamnsaktiebolag och Malmö frihamnsaktiebolag hemställt om meddelande av bestämmelser, i syfte att förtullning av gods, som infördes från frihamn, skulle ske efter de taxor och författningar, som gällde då godset angäves till förtullning. Sedan nämnda framställningar enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1921 överlämnats till generaltullstyrelsen

Utskottet.
Historik.

Framställningar till Kungl. Maj:t och vilåtande av generaltullstyrelsen.

för att läggas till grund för styrelsens behandling av ämnet i sammanhang med inom styrelsen pågående arbete med utarbetande av förslag till ny tullstadga, har styrelsen emellertid, utan att avvakta slutförandet av sistnämnda arbete, vilket alltjämt pågår, gjort den i skrivelserna berörda frågan till föremål för en särskild framställning. Denna innefattas i en av styrelsen den 20 februari 1922 till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse, i vilken framställts det förslag, som i den förevarande motionen sedermera upptagits.

Motionären har till stöd för sin hemställan åberopat dels innehållet i generaltullstyrelsens nämnda skrivelse, vilken bilagts motionen, dels ock ett från kommerskollegium i anledning av skrivelsen infordrat underdånigt utlåtande, däri kollegium förklarar sig biträda generaltullstyrelsens förslag i ämnet.

I finansdepartementet har upplysts, att generaltullstyrelsens omförmälda framställning ännu icke av Kungl. Maj:t upptagits till prövning.

Generaltullstyrelsen har i sitt ovannämnda utlåtande efter att hava erinrat om den i § 19 mom. 1 frihamnsförordningen stadgade huvudregeln, att förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som gälla då införseln äger rum, vidare anfört:

»För närvarande saknas bestämmelse för bedömande av frågan, när sådan införsel skall anses hava ägt rum, och lärer förty införsel böra anses verkställd först omedelbart sedan godset efter vederbörlig tullbehandling förts över gränsen för frihamnsområdet.

Från det allmännas synpunkt kan en sådan tidsbestämning i omförmälda hänseende anses väl vald. Emellertid har, i sammanhang med frågan om inträdande tullförhöjningar, denna tolkning visat sig ställa importörer i frihamn i ogynnsamt läge gent emot importörer i tullhamn.

Den senares från utrikes ort inkomna för direkt förtullning avsedda vara skall behandlas enligt taxor och författningar, som äro gällande vid varans ankomst till importorten eller, vad sjöledes inkommande varor beträffar, den dag fartygets märkrulla enligt åtecknat bevis ingivits till tullförvaltningen. På annan väg inkommande varor, avsedda för direkt förtullning, behandlas härutinnan efter i huvudsak motsvarande grunder. Beträffande nederlags- och transitupplagsgods är det tiden för angivningen, som är den i ifrågavarande hänseende bestämmande. De åtgärder, som sedermera vidtagas med till tullhamn inkommet gods före dess överlämnande från tullverket till importörens förfogande, utöva förty härutinnan icke något inflytande.

Helt annorlunda är förhållandet med varor, som skola införas från frihamn. Sedan varan därstädes underkastats vederbörlig tullbehandling, skola erforderliga åtgärder för varans förande över frihamnsgränsen hava vidtagits och själva transporten ägt rum, innan varan får anses införd och alltså innan det är i varje fall avgjort, vilken tull varan skall draga och över huvud huru-

vida densamma skall underkastas vidare åtgärd från tullverkets sida. Givet är, att under sådana omständigheter svårigheter i trafikhänseende, över vilka importören ej kan råda, härutinnan kunna komma att öva avgörande inflytande.

Styrelsen anser förty åtgärder böra vidtagas för erhållande av förklaring i fråga om innebörden av det i ovannämnda författningsrum avsedda begreppet införsel. För sin del anser styrelsen önskvärt, att införsel från frihamn finge anses verkställd, beträffande tullpliktigt gods, då därå belöpande tullavgift blivit i behörig ordning erlagd eller då godset, efter angivning till förtullning, blivit mot godkänd säkerhet för oguldna tullavgifter under vederbörlig tullkontroll bortfört från frihamnsområdet eller för befordran från sådant område inlastat å fartyg, järnvägsvagn eller fordon, samt i fråga om tullfritt gods, då detsamma, efter vederbörlig tullbehandling, förts från frihamnsområdet eller för befordran därifrån inlastats på sätt nyss nämnts.

För att emellertid frihamnsförordningen ej må tyngas med administrativa bestämmelser härutinnan, tillåter sig styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl Maj:t täcktes i proposition till riksdagen föreslå erforderlig ändring av författningsrummet, angivande att det ankomme på Eders Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser i fråga om tidpunkten, när införseln skall anses hava skett.

Det enligt ovannämnda nädiga förordning den 19 augusti 1921 gjorda tillägg till författningsrummet i dess ursprungliga lydelse lärer böra åtminstone tills vidare kvarstå, men skulle vid den förestående omarbetningen av tullstadgan visa sig, att en genomgripande ändring av bestämmelserna rörande införsel över tullhamn bör komma till stånd, kan det till äventyrs bliva nödvändigt att borttaga sagda tillägg.

Med hänvisning till vad sålunda anförts tillåter sig styrelsen underdånigst föreslå följande lydelse för § 19 mom. 1 frihamnsförordningen, nämligen:

Förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum; och meddelas av Konungen föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skall anses vara verkställd.

Utan hinder av vad sålunda stadgats må Konungen medgiva, att på de villkor, Konungen bestämmer, gods, som direkt från utrikes ort införts med fartyg till frihamn och där icke varit upplagt för lagring, må förtullas efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle efter fartygets ankomst till frihamn.»

På sätt generaltullstyrelsen sålunda framhållit är det uppenbart, att importör, som i frihamn lagrar för den inhemska marknaden avsedda varor, kommer, därest under tiden för lagringen tullförhöjning å de införda varorna inträder, i en sämre ställning än den, som inför varor genom tullhamn. På grund av de förhållanden, som rått alltsedan frihamnarna i vårt land öppnats, hava dessa hamnar, som känt är, endast i mycket begränsad omfattning kunnat komma till användning för

*Utskottets
yttrande.*

utrikes transithandel; verksamheten inom frihamnarna har sålunda i övervägande mån måst omfatta varor, avsedda för förbrukning inom landet. Vid sådant förhållande har det syntts utskottet angeläget, att icke för frihamnarna gälla, med avseende å förtullningen av varor bestämda för den inhemska marknaden, ofördelaktigare bestämmelser än de, som reglera förtullningen vid införsel genom tullhamn. Utskottet har därför funnit önskvärt, att ändring åstadkommes i den praxis, som, på sätt generaltullstyrelsen omnämnt, tillämpas i fråga om bestämmandet av den tidpunkt, då införsel från frihamn skall anses äga rum. I likhet med styrelsen har utskottet vidare ansett lämpligt, att sådan ändring möjliggöres därigenom, att åt Kungl. Maj:t överlåtes att meddela föreskrift i frågan. Däremot har utskottet icke ansett påkallat att ingå i undersökning av spörsmålet, huruvida de regler i fråga om bestämmandet av begreppet införsel från frihamn, som generaltullstyrelsen i sitt utlåtande angivit såsom önskvärda, må vara de lämpligaste. Utskottet har så mycket hellre lämnat sistnämnda fråga öppen, som generaltullstyrelsen under det ovan berörda arbetet med förberedandet av en ny tullstadga lär få anledning att bedöma frågan i ett större sammanhang, därvid tilläventyrs nya synpunkter kunna giva nya uppslag.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av herr Stendahls förevarande motion II: 72, om visst tillägg till § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn, besluta,

att § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn den 15 november 1907 skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 19.

Förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum; *och meddelas av Konungen föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skall anses vara verkställd.*

Utän hinder av vad sålunda stadgats må Konungen medgiva, att på de villkor, Konungen bestämmer, gods, som direkte från utrikes ort införts med fartyg till frihamn och där icke varit upplagt för lagring,

må förtullas efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle efter fartygets ankomst till frihamn.

Stockholm den 2 mars 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing, Antonsson, Rosén, Wigforss, Rune, Wohlin, Björnsson, Boman, Jönsson i Boa, Johansson i Kullersta, Lithander, Sköld, Vennersten, Carlsson i Ystad, Johan Bergman, Uddenberg i Karlskoga, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Jönsson i Fridhill och Olsson i Golvvasta.*
